



Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC



Ministarstvo za ljudska prava i
izbjeglice Bosne i Hercegovine



*Empowered lives.
Resilient nations.*

Migracije i razvoj: Uvrštavanje koncepta migracija i razvoja u relevantne politike, planove i aktivnosti u Bosni i Hercegovini

(Projektni dokument)

SADRŽAJ

| | |
|--|----|
| 1. UVOD | 5 |
| 1.1. Opće informacije o prednostima migracija u kontekstu razvoja..... | 5 |
| 1.2. Uzroci i efekti migracija u BiH | 6 |
| 2. PROJEKTNI KONTEKST..... | 7 |
| 2.1. Postojeći okvir politika u BiH vezan za migracije i razvoj..... | 7 |
| 2.2. Prilika..... | 7 |
| 2.3. Relevantne intervencije i inicijative u oblasti migracija za razvoj | 8 |
| 3. CILJEVI | 8 |
| 3.1. Ukupni projektni ciljevi, ishodi i trajanje | 8 |
| 3.2. Relevantnost projekta za potrebe zemlje i koherentnost s okvirima politika..... | 9 |
| 3.3. Rezultati i aktivnosti projekta..... | 9 |
| 3.4. Akter i ciljne grupe | 13 |
| 3.5. Nivoi intervencije..... | 15 |
| 4. STRATEGIJA IMPLEMENTACIJE/INTERVENCIJE..... | 15 |
| 4.1. Metodologija | 15 |
| 4.2. Održivost | 17 |
| 5. ORGANIZACIJA, UPRAVLJANJE I ADMINISTRACIJA | 18 |
| 5.1. Odgovorne strane..... | 18 |
| 5.2. Organizaciona struktura..... | 18 |
| 6. RESURSI..... | 19 |
| 7. ANALIZA RIZIKA | 19 |
| 8. MONITORING I EVALUACIJA | 20 |
| PRILOG 1. LOGIČKA MATRICA PROJEKTA..... | 21 |
| PRILOG 2. DINAMIKA PROJEKTA I RASPORED AKTIVNOSTI..... | 27 |

POPIS SKRAĆENICA

| | |
|-------|--|
| BDP | Bruto domaći proizvod |
| BiH | Bosna i Hercegovina |
| DEP | Direkcija za ekonomsko planiranje BiH |
| EU | Evropska unija |
| EUR | Euro |
| FBiH | Federacija Bosne i Hercegovine |
| FDI | Direktna/izravna strana ulaganja |
| GPMD | Globalni program migracije i razvoj |
| ILDp | Projekat integriranog lokalnog razvoja |
| ILO | Međunarodna organizacija rada |
| IOM | Međunarodna organizacija za migracije |
| MLjPI | Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice |
| PG | Partnerska grupa |
| RGM&R | Radna grupa za migracije i razvoj |
| RS | Republika Srpska |
| SDC | Švicarska agencija za razvoj i saradnju |
| TI | Transparency International |
| UNDP | Razvojni program Ujedinjenih naroda |
| USD | američki dolar |
| WB | Svjetska banka |

SAŽETAK

Migracije i razvoj (M&R) je relativno novi konceptualni pristup u relevantnim politikama i strategijama Bosne i Hercegovine. Formiranje dosljednoga M&R koncepta zahtijeva shemu od nekoliko koraka (analiza, pilotiranje i provjera, definiranje, *mainstreaming/integracija*). U tom smislu, projekat će provesti ogledne aktivnosti u deset jedinica lokalne samouprave gdje će se migracije za razvoj ugraditi u planiranje lokalnog razvoja, dok će se stečena iskustva usmjeriti u relevantne procese donošenja politika.

Projekat će poticati vertikalnu usklađenost nacionalnih strategija i resursa vezanih za migracije s lokalnim razvojnim strategijama, u cilju povezivanja nacionalnih i lokalnih napora i održivosti razvojnih rezultata. Štaviše, projekat će raditi na osnaživanju kapaciteta deset oglednih jedinica lokalne samouprave za učinkovito uključivanje migracijskih aspekata i potencijala u njihove planove lokalnog razvoja i uspješno upravljanje i provedbu migracijskih politika, u skladu s nacionalnim prioritetima u navedenoj oblasti. Projektne aktivnosti i metodologija implementacije osmišljeni su na način da kreiraju planove koji uvrštavanje migracija u lokalni razvoj, što će omogućiti njihovu kasniju transformaciju u provedive aktivnosti na lokalnom nivou.

Predviđeno trajanje projekta je dvije godine, počevši od sredine jula/srpnja 2013. godine.

1. UVOD

1.1. Opće informacije o prednostima migracija u kontekstu razvoja

Uloga migracija u razvoju, smanjenju siromaštva i ekonomskom rastu je značajna¹, a prednosti se odražavaju kako na zemlju odredišta, tako i na zemlju porijekla. Naime, migracije doprinose ekonomskom rastu i razvoju kroz povećanje trgovine bilo koje zemlje, ulaganja i razvojnih veza, uključujući i to da služe kao kanal za razvojne finansije (novčane doznake), prijenos vještina i ideja, te uspostavu poslovnih i kulturnih mreža. Više nije pitanje da li su migracije relevantne za razvoj, već kako ih najbolje iskoristiti za razvojne koristi. Maksimiziranje potencijala migracija je cilj politika sve većeg broja zemalja članica, ali i zemalja izvan Evropske unije (EU). Cijeli niz akademskih i praktičnih napora usmjeren je na ovu temu, a posebno njene efekte na finansijske tokove. Migranti daju svoj doprinos u zemlji odredišta i globalnoj ekonomiji tako što popunjavaju praznine na tržištu rada kod brojnih manje plaćenih radnih mjesta sa nižim nivoom vještina, poput radnih mjesta koja su povezana s radom u kući i poljoprivrednim radovima, ili kod radnih mjesta s većim nivoom vještina u uslužnim sektorima, a koje domaći radnici sami ne mogu zadovoljiti.² Oni doprinose svojim zemljama porijekla kroz novčane doznake i devizne zarade. Štaviše, kroz iseljništvo³, zemlje mogu također povećati svoje učešće u međunarodnom prometu roba i usluga.

U svjetlu navedenog, uspostavljanje koherentnosti između migracijskih politika i razvojnih planova je dobilo na značaju, a danas je sve više rasprostranjeno mišljenje da migracijske politike trebaju podržavati a ne predstavljati prepreku ulaganju u međunarodni razvoj.⁴ Postoje brojni primjeri koji pokazuju da je nivo uspjeha zapanjujuća u slučajevima kada vlasti imaju sistematične i organizirane okvire za migracije i razvoj. Međutim, sve politike koje su usmjerene na stvaranje takve koherentnosti trebaju prepoznati da različite faze u ciklusu migracije (od polaska do povratka i reintegracije u svojim domovima) nude veliki broj mogućnosti kako bi migracije bile „primjerenije razvoju“.

Bez obzira na njihov potencijal, migracije se zadržavaju na konceptualnoj nivou, te su rijetko integrirane u nacionalne okvire politika ili konkretne aktivnosti vlasti. Čak i kada se koristi od migracija prepoznaju, fokus i dalje ima tendenciju da se zadržava na doznakama i povezanim ekonomskim učincima, umjesto na širim implikacijama koje migracije imaju na socioekonomski razvoj. Potencijal migracija da poboljšaju ishode razvoja u širem smislu, uključujući i socijalne i kulturne dimenzije, obično dobiva malo pažnje kod politika.

U BiH, koherentnost migracijskih politika je daleko od onoga gdje bi trebala biti, s obzirom na višeslojnu prirodu i razne zainteresirane strane i uključene interese. Određeni stepen nedosljednosti je možda neizbježan, međutim, kompromisi između suprotstavljenih interesa trebaju biti transparentni, te je potrebno poduzeti odgovarajuće mjere za ublažavanje negativnih utjecaja. Pozitivni institucionalni odgovori, poput predanog političkog vodstva, povećanih analitičkih kapaciteta, međuinstitucionalne koordinacije politika, praktične primjene koncepata, identifikacije i konsultacije aktera mogu doprinijeti boljoj koherentnosti u planiranju i realizaciji migracijskih razvojnih politika.

Utjecaj migracija se osjeti prije svega na lokalnom nivou. Međutim, jedinice lokalne samouprave u BiH nemaju adekvatne lokalne politike i kapacitete za izradu i provedbu produktivnih mjera koje djelotvorno povezuju migracije s razvojem. Istovremeno, iako ostaju izazovi vezani uz koherentnosti politika na višim nivooma vlasti, iskustvo pokazuje da koherentnost politika može biti uspostavljena kroz inicijative odozdo prema gore.⁵ S obzirom na složenu prirodu odnosa između migracija i razvoja, koherentnost politika treba biti izgrađena na sistematičan i sveobuhvatan način, uzimajući u obzir kontekst BiH. Najprikladniji način da se osigura sistematičan pristup je integracija migracija i razvojnih prioriteta u lokalne okvire planiranja, čime se omogućava da nacionalni ciljevi budu primjenjeni na lokalnom nivou. Osim toga, aspekti migracija također trebaju biti integrirani sa drugim fazama lokalnog razvojnog ciklusa, uključujući provedbu, monitoring i evaluaciju.

¹Dina Ionescu, „Uključivanje dijaspora kao partnera u razvoju za zemlje porijekla i odredišta: Izazovi za donositelje politika“, (IOM).

² *Global Migration Group*, „Integriranje migracija u planiranje razvoja: Priručnik za kreatore politike i praktičare“, (IOM, 2010. god.), str. 3.

³ Fokus ovog projekta je da istražiti moguće načine kako se iseljništvo ili dijaspora - pojam koji će se koristiti umjesto iseljništva - mogu angažirati u svojim zemljama porijekla, te izgradnju partnerstva s relevantnim institucijama, tijelima i poslovnim sektorom. Pojam „iseljništvo“ će se koristiti umjesto „dijaspora“ u skladu s IOM-ovim Rječnikom za migracije koja definira dijasporu kao „ljudi ili etnička populacija koja je napustila svoje tradicionalne etničke domovine, raštrkana po drugim dijelovima svijeta“.

⁴ IOM, *Migracije i razvoj: Ostvarivanje koherentnosti politika* (IOM Serija istraživanja u oblasti migracija, br. 34), str. 6.

⁵ IOM, *Migracije i razvoj: Ostvarivanje koherentnosti politika* (IOM Serija istraživanja u oblasti migracija, br. 34), str. 9.

1.2. Uzroci i efekti migracija u BiH

Okolnosti i uslovi koji prisiljavaju ljude da postanu dio emigracije poznati su kao potisni faktori (*engl.* push). S druge strane, privlačni faktori (*engl.* pull) su skup pozitivnih uslova i okolnosti koje privlače ljude da promijene svoje prebivalište. Migracija se javlja kao posljedica neravnoteže u razvoju kod mjesta prebivališta i odredišne destinacije (potisni i privlačni faktori).⁶ BiH nije iznimka od tog pravila, a njezini građani danas se sele uglavnom zbog nezadovoljavajućeg životnog standarda i nedostatka zaposlenja, te u potrazi za boljim prilikama drugdje. Trenutačno, stopa siromaštva u zemlji procjenjuje se na 17,9 %, ⁷ dok je službena stopa nezaposlenosti 43 % ili 28 %⁸ po standardima mjerenja Međunarodne organizacije rada (ILO). Nakon nekoliko godina relativno stabilnog ekonomskog rasta, ekonomski učinak BiH je znatno pogoršan, dijelom zbog globalne finansijske krize, ali i zbog općenito sporog tempa tranzicijskih reformi. Neodgovarajuća poslovna i investicijska klima, neučinkovita državna potrošnja i raširena korupcija⁹ također obeshrabruju poduzetničke aktivnosti. Nakon negativne stope rasta bruto domaćeg proizvoda (BDP) u 2009. godini i njegovog blagog oporavka u 2010. i 2011. godini, dostupni ekonomski pokazatelji za 2012. godinu sugeriraju da je ekonomski oporavak u zastoju zbog pogoršanja vanjskog okruženja.¹⁰ Loš ekonomski učinak prati i negativna politička klima, prepuna nacionalističkih tendencija. Politika u BiH je usmjerena na i vrti se oko političkih opstrukcija reformi i čestih političkih zastoja. Reformski procesi potrebni za članstvo u EU su još uvijek u zaostatku. Izvještaj o napretku za 2012. godinu dao je najlošiju ocjenu za BiH od 2006. godine s obzirom na tempo provedbe reformi koje zahtijeva EU.¹¹

Međutim, u novijoj historiji BiH, najjači potisni faktor je bio rat od 1992. do 1995. godine. Prema podacima Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH (MLjPI), nekih 1.200.000 ljudi napustilo je zemlju tokom rata, a još milion je interno raseljeno. Nakon završetka rata, oko 450.000 se vratilo u BiH, dok 750.000 još uvijek živi u inostranstvu u preko 100 zemalja širom svijeta, zamijenivši izbjeglički status za stalno prebivalište ili državljanstvo.

Danas, MLjPI BiH procjenjuje da 1.471.594 Bosanaca i Hercegovaca (uključujući i druge i treće generacije iseljenika) živi izvan zemlje, što čini oko 39%¹² ukupnog stanovništva zemlje koje se procjenjuje na 3.839.737.¹³ Na osnovu ovih brojki, BiH je druga u Evropi po obimu migracija. Emigranti su često visoko obrazovani što ukazuje na značajan odljev mozgova. Na primjer, 35 % iseljenika u SAD-u ima visoku stručnu spremu, kao i 25% onih koji su migrirali u skandinavske zemlje. Štaviše, emigranti imaju zanimanja koja su deficitarna u zemlji, kao što su liječnici (11,1 % od ukupne populacije emigranta).

Uzimajući u obzir trenutno političko i ekonomsko okruženje, za pretpostaviti je da će se migracije iz BiH ka razvijenijim zemljama nastaviti i u narednim godinama, što doprinosi kontinuiranom smanjenju stanovništva i stvaranju trenutnih i dugoročnih implikacija na razvojni tempo BiH. Ovo zahtijeva hitne aktivnosti bh. vlasti da učinkovitije rješavaju migracijske izazove kroz uvođenje odgovarajućih reformi i politika koja ne samo da će smanjiti postojeće potisne faktore, već i omogućiti bolje korištenje znanja i vještina bh. iseljenika.

⁶ IOM, Nexus migracija i razvoja: Potvrde i mogućnosti za politike (IOM Serija istraživanja u oblasti migracija, br. 8), str. 14.

⁷ Agencija za statistiku BiH, Anketa o potrošnji domaćinstava Bosne i Hercegovine – 2011. god., (2012. god., br.1), str. 1; dostupno na: http://www.bhas.ba/saopštenja/2012/HBS_2011_bh.pdf.

⁸ Izvor: Agencija za rad i zapošljavanje BiH, 2012. god., ILO metodologija.

⁹ Prema najnovijem Indeksu percepcije korupcije od strane Transparency International (TI), BiH se nalazi na 91. mjestu, a prvo mjesto odgovara najmanje korumpiranoj državi. http://atlantskainicijativa.org/index.php?option=com_content&view=article&id=1112%3Atransparency-international-ti-porast-korupcije-u-regionu-&catid=45%3Avijesti&Itemid=118&lang=hr.

¹⁰ Izvor: Centralna banka Bosne i Hercegovine, 2011. god., http://www.cbbh.ba/index.php?id=32&lang=en&table=gfs_bdp. Izvještaj o napretku Bosne i Hercegovine za 2012. godinu, Evropska komisija, oktobar/listopad 2012. god.

¹¹ Evropska komisija, Izvještaj o napretku Bosne i Hercegovine za 2012. godinu (Brussels, 10.10.2012. god.); dostupno na: http://ec.Europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2012/package/ba_rapport_2012_en.pdf.

¹² <http://www.mhrr.gov.ba/iseljenistvo/Publikacije/default.aspx?id=3083&langTag=bs-BA>.

¹³ <http://www.bhas.ba>.

2. PROJEKTI KONTEKST

2.1. Postojeći okvir politika u BiH vezan za migracije i razvoj

U cilju rješavanja pitanja migracija na integriran i djelotvoran način, Vijeće/Savjet ministara BiH je usvojilo Strategiju u oblasti migracija i azila za BiH (uključujući i Akcioni plan) za period 2012.-2015.¹⁴ Između ostalih prioriteta, Strategija se fokusira na jačanje institucionalnog i okvira politika u BiH u svrhu povezivanja migracija i razvoja. Predviđa se provedba niza mjera, kao što je unaprjeđenje relevantnih zakonskih odredbi i njihova usklađenost s odgovarajućim propisima Evropske unije; podrška jedinicama lokalne samouprave s visokim stepenom migracija i jačanje njihovih kapaciteta za interakciju razvoja s emigracijom, kao i pružanje podrške u svrhe unaprjeđenih istraživačkih kapaciteta u oblasti migracija i razvoja. Ove mjere trebaju povećati kapacitete svih nivo vlasti kako bi učinkovito i djelotvorno planirali i provodili koherentan okvir politika za migracije i razvoj.

Prioriteti i politike migracija su također uključeni u prijedlog Strategije razvoja BiH za period 2010. do 2014. kroz niz mjera kojima se nastoje stvoriti i poboljšati uslovi za aktiviranje investicija i ljudskih potencijala bh. iseljenika.¹⁵ Prijedlog Strategije socijalne uključenosti BiH također se bavi pitanjem migracija. Navedene strategije obuhvataju mjere za poticanje proaktivnog angažmana iseljeničtva u razvojne svrhe zemlje.

Nadalje, okvir politika za integriranje migracija u razvojne planove podržava usvajanje dva ključna saopštenja Vijeća/Savjeta ministara BiH. Prvi je Studija o utjecaju finansijskih i investicijskih tokova iseljeničtva,¹⁶ a drugi je informacija Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH o znanstvenoj dijaspori. Oba dokumenata su predložena na razmatranje svim relevantnim institucijama u kreiranju njihovih politika i strateških okvira, te akcionih planova.¹⁷ Na entitetskom nivou nema posebnog okvira politika.

Unatoč postojećim strateškim dokumentima, postoji ograničena konzistentnost i koherentnost između politika povezanih sa migracijama na svim nivoima vlasti u BiH, što je rezultat slojevite strukture uprave koja često otežava izradu i provedbu usklađenih politika. Nadalje, tu je i nedostatak institucionalnih kapaciteta, znanja i finansijskih resursa koji bi omogućili učinkovito donošenje i provedbu politika. Lokalne razvojne strategije rijetko razmatraju ovaj aspekt, što u velikoj mjeri otežava usmjeravanje lokalnih razvojnih napora ka korištenju potencijala migracija za razvoj ili smanjenje njihovih negativnih posljedica na lokalni razvoj.

2.2. Prilika

Postoji jasna potreba za usmjeravanje značajne pažnje i resursa na strateški pristup migracijama i razvoju u BiH. Institucije na svim nivoima vlasti sve više postaju svjesne da su migracije jedna od odrednica razvoja, što se posebno odnosi na iseljenike i njihovu podršku domovini. U skladu s tim, MLjPI BiH predložilo je ovu oglednu inicijativu, kako bi se istražile mogućnosti sistemske i učinkovite vertikalne integracije migracija za razvoj.

Ovaj prijedlog projekta uzima u obzir spremnost rukovodstava lokalnih vlasti u BiH i njihovih socioekonomskih partnera da aktivno učestvuju u integriranju migracijskih politika u njihove lokalne razvojne planove. Navedeno je od posebne važnosti za zajednice koje imaju visoke stope emigracije i nezaposlenosti, unutrašnjih migracija, kao i problema koji se vežu za mlade, zdravlje i obrazovanje. Međutim, u ovom trenutku, jedinice lokalne samouprave u BiH nemaju odgovarajuće kapacitete za izradu i provedbu produktivnih mjera za učinkovito povezivanje migracija s razvojem.

U tom smislu, prilika se vidi u uključivanju postojećih migracijskih prioriteta u integrirane strategije lokalnog razvoja, uz jačanje koherentnog pristupa, za razliku od jednokratnih, nekoordiniranih aktivnosti. Kroz poboljšanu koordinaciju različitih nivo vlasti, veća je mogućnost uspješne realizacije politika.

Najadekvatnija mogućnost za pristup ovoj prilici je postojeći Projekat integriranog lokalnog razvoja (ILDP), zajednička inicijativa Švicarske agencije za razvoj i saradnju (SDC) i Razvojnog programa Ujedinjenih naroda (UNDP) koja podržava integrirano i sistematično planiranje lokalnog razvoja.¹⁸ ILDP izravno pomaže 40 jedinica lokalne samouprave u BiH i njihove zajednice u izradi i provedbi integriranih strategija lokalnog

¹⁴ <http://www.msb.gov.ba/PDF/Strategy%20and%20Action%20Plan%202012-2015,%20bosanski.pdf>

¹⁵ <http://www.mft.gov.ba/bos/images/stories/medjunarodna%20saradnja/BOS-A-Strategija%20razvoja%20BiH.pdf>, str. 40.

¹⁶ Usvojeno na 31. sjednici Vijeća/Savjeta ministara BiH, održanoj 11.12.2012. god.; pristup web stranici dana 13.02.2013. god., dostupno na:

http://www.vijeceministara.gov.ba/saopstenja/sjednice/saopstenja_sa_sjednica/default.aspx?id=14023&langTag=hr-HR.

¹⁷ Usvojeno na 30. sjednici Vijeća/Savjeta ministara BiH, održanoj 11.12.2012. god.; pristup web stranici dana 13.02.2013. god.; dostupno na: http://www.vijeceministara.gov.ba/saopstenja/sjednice/saopstenja_sa_sjednica/?id=14023.

¹⁸ Web stranica UNDP BiH, pristup stranici dana 13.02.2013. god., dostupno na: <http://www.undp.ba/index.aspx?PID=21&RID=57>.

razvoja povezujući resurse i znanje lokalnih aktera. Ključni argument za ovaj prijedlog projekta je iskorištavanje postojećih procesa strateškog planiranja u okviru ILDP projekta i uključivanje migracija za razvoj u integrirane lokalne razvojne strategije odabranih deset oglednih jedinica lokalne samouprave na temelju postojećeg okvira politika u zemlji. Imajući u vidu da ovaj prijedlog namjerava raditi na jačanju vertikalne povezanosti politika koje se odnose na migracije, kao i podržati lokalne vlasti u procesu preobrazbe ovih politika u konkretne rezultate, isti može adekvatno iskoristiti pristup i djelovanje ILDP projekta.

2.3. Relevantne intervencije i inicijative u oblasti migracija za razvoj

Postoji nekoliko projekata i inicijativa koje se odnose izravno na ovaj prijedlog projekta. S obzirom na važnost migracija u odnosima između Švicarske i zemalja Zapadnog Balkana, Švicarska je uspostavila Migracijsko partnerstvo¹⁹ u zemljama regije. Memorandum o razumijevanju između Švicarske i BiH potpisan je 14.4.2009. godine. Do sada, u ovom partnerstvu, koje također uključuje komponente migracija i razvoja, odobrena je pomoć za provedbu dva projekta MLjPI u 2012. godini. Prvi projekat je bila Radionica za istraživanja o migracijama u BiH, s ciljem uključivanja univerzitetskih profesora i akademskih istraživača iz raznih zemalja kako bi razmijenili rezultate istraživanja o migracijama. Radionica je rezultirala identifikacijom tema i pitanja za koja je potrebno dalje istraživanje, kao i uspostavljanje mreže između istraživača. Svi dostavljeni istraživački radovi (ukupno 18) će biti objedinjeni u publikaciji u 2013. godini. Ove projektne aktivnosti izravno su povezane s provedbom Strategije u oblasti migracija i azila u BiH za period 2012. do 2015. godine. Drugi projekat (trenutno u toku) radi na izradi Studije bh. dijaspore u Švicarskoj: Profil i mogući doprinosi razvoju, a koja ima za cilj procijeniti i prikazati strukturu i potencijal bh. dijaspore za razvoj. Kao globalni program, Razvojni program Ujedinjenih naroda (UNDP) istražuje potencijal migranata za razvoj u okviru svoje *Zajedničke inicijative za migracije i razvoj* (JMDI), koja je započeta 2008. godine.²⁰ Do sada su sistematizirana iskustva preko 50 projekata u 16 zemalja; identificirani pokretači i utjecaji M&R, uglavnom u saradnji s lokalnim vlastima. Na temelju rezultata svoje prve faze (2008.-2012.), JMDI će se usredotočiti na jačanje specifične uloge lokalnih vlasti u učinkovitom povezivanju migracija i razvoja, kao i na promoviranje odgovarajućih politika na nacionalnoj i nižim nivoima.

3. CILJEVI

3.1. Ukupni projektni ciljevi, ishodi i trajanje

Opći cilj projekta je doprinijeti **uspostavljanju povoljnog okruženja za migrante koji su spremni da promoviraju i proaktivno podržavaju razvoj zemlje u relevantnim oblastima tranzicije i socioekonomskog napretka na svim institucionalnim i društvenim nivoima.**

Projekat ima za cilj pomoći vertikalno usklađivanje okvira politika u BiH koje se odnose na migracije s lokalnim razvojnim strategijama na 10 oglednih lokacija, čime se omogućuju veze u smislu politika na različitim nivoima vlasti i njihova učinkovita realizacija. Osim toga, projekat je osmišljen kao pristup koji se može replicirati, sa potencijalima primjene u cijeloj zemlji, uz intenzivno jačanje kapaciteta relevantnih lokalnih aktera za bolje planiranje, upravljanje i provedbu migracijskih politika, ugrađenih u njihove šire integrirane lokalne razvojne programe.

S obzirom na specifični kontekst u zemlji, trenutačnu situaciju i potrebe, projekat utvrđuje tri osnovna ishoda:

Ishod 1. Politike za učinkovitu integraciju doprinosa migranata u razvoju zemlje identificirane i integrirane u lokalne razvojne strategije u najmanje 10 JLS; konkretni projekti su pripremljeni (uključujući i relevantna budžetska sredstava) i u provedbi.

Ishod 2. Osnaženi kapaciteti ključnih aktera na relevantnim nivoima vlasti (uglavnom partnerske JLS, MLjPI BiH i članovi međuresorne radne grupe/RG M&R) o učinkovitom integriranju M&R; saradnja s migrantima i njihovim organizacijama se strukturira u općinske/opštinske sheme planiranja.

¹⁹ Ova SDC-ova inicijativa podrazumijeva interakciju s različitim zemljama i cjelovit pristup migracijama, s ciljem postizanja pravične ravnoteže između interesa Švicarske, zemalja partnera i samih migranata. Ta partnerstva daju mogućnost za pronalaženje konstruktivnih rješenja za izazove koje migracije predstavljaju, promociju mogućnosti, kao i stvaranje sinergija između različitih aktera koji su uključeni u migracijske politike.

²⁰ JMDI je program promoviranja M&R koji provodi UNDP u saradnji s Međunarodnom organizacijom za migracije (IOM), Međunarodnom organizacijom rada (ILO), Programom Visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR), Populacijskim fondom Ujedinjenih naroda (UNFPA) i UN-ovim programom za žene; Evropska komisija i SDC izrazili su interes da podrže JMDI u budućoj fazi, od 2013. godine pa nadalje.

Ishod 3. Ključni elementi za definiranje vrijednog koncepta integriranja migracija i razvoja identificirani, validirani i uključeni u komplementarne akcione planove različitih ključnih aktera u BiH (vladine institucije, organizacije civilnog društva, savezi općina/opština i gradova/SOG, privatni sektor, organizacije iseljenika).

Projekat uključuje vertikalne i horizontalne pravce djelovanja koji su međusobno ovisni i komplementarni. Prvi ishod će pružiti podršku partnerskim jedinicama lokalne samouprave da učinkovito integrišu migracijske politike u svoje lokalne strategije razvoja i uspješno provode, upravljaju i prate realizaciju migracijskih politika, u skladu s prioritetima zemlje. Drugi i treći ishod projekta se odnose na izgradnju institucionalnih kapaciteta ključnih aktera na relevantnim nivoma vlasti, osiguravaju njihovu vertikalnu interakciju i podižu svijesti o migraciji i razvoju.

U svjetlu gore navedenog, do sredine 2015. godine, okviri za lokalno strateško planiranje na oglednim lokacijama će po prvi puta uključiti prioritete koji se odnose na migracije i razvoj u skladu sa širom politikom BiH u ovoj oblasti. Istovremeno, osnaženi kapaciteti lokalnih aktera će doprinijeti transformaciji ovih politika u konkretne akcije i rezultate. Vertikalna povezanost lokalnih okvira za planiranje razvoja i politika na višim nivoma vlasti će se uspostaviti, osiguravajući koherentniji pristup migracijama i razvoju. Institucionalni kapaciteti relevantnih partnera na lokalnom i višim nivoma vlasti će se povećati, dok će se pitanje migracija za razvoj promovirati u cijeloj zemlji. Posebna pažnja će se posvetiti kako bi se osiguralo da je rodna ravnopravnost transverzalna tema u provedbi projekta.

Trajanje projekta je dvije godine, počevši od sredine 2013. godine.

3.2. Relevantnost projekta za potrebe zemlje i koherentnost s okvirima politika

Projektna intervencija je relevantna za postojeće potrebe zemlje i okvir politika u vezi s migracijama za razvoj u BiH. Izravnim povezivanjem s postojećim prioritetima i mjerama utvrđenim u strategijama i politikama, projekat doprinosi njihovoj primjeni i u širem smislu, realizaciji razvojnog plana BiH. Naime, projektne aktivnosti će izravno doprinijeti realizaciji Strategije BiH u oblasti migracija i azila, Strateški cilj 6. „Jačati institucionalne kapacitete u BiH s ciljem povezivanje migracije i razvoja“ i Strateški cilj 8. „Uspostaviti stalni sistem koordinacije u realizaciji migracijske politike u BiH“ i njihovih specifičnih mjera i aktivnosti. Osim toga, projekat doprinosi realizaciji Razvojne strategije BiH, pogotovu Strateškom cilju 2. „Konkurentnost ljudskih potencijala“, Prioritet 3. „Korištenje znanja i vještina dijaspore“. Nadalje, projekat je u skladu sa Strategijom saradnje Švicarske sa BiH. Projektne aktivnosti izravno su vezane za ciljeve definirane u Švicarskoj strateškoj orijentaciji za 2009-2012. Švicarska strateška orijentacija navodi da su „ciljevi u oblasti migracija usmjereni ka poboljšanju preventivnih i mjera vezanih za povratak, kao i međunarodne saradnje na pitanjima migracija“ u BiH, za što će se podrška osigurati kroz projektne aktivnosti. Švicarska strateška orijentacija pod ciljem „Migracijskog partnerstva“ navodi da Švicarska predlaže „uspostavljanje međuresorne radne grupe za migracije koja pruža strateško usmjerenje“ u oblasti migracija za dobrobit razvoja BiH.

Projektni prijedlog također proizlazi iz Okvira Ujedinjenih naroda za podršku u razvoju BiH (UNDAF), posebno njegovih Ishoda 1. - Demokratsko upravljanje, 3. - Socijalna uključenost i 4. - Sigurnost ljudi.

3.3. Rezultati i aktivnosti projekta

Rezultat 1. Elementi M&R vidljivo ugrađeni u integrirane planove razvoja 10 odabranih JLS (partnerske općine ILDP projekta); JLS učinkovito definiraju prioritete i načine za uključivanje doprinosa iseljenika u lokalni socioekonomski razvoj.

1.1. Pripremiti i pružiti stručni savjet u okviru procesa planiranja lokalnog razvoja

Program obuke o migracijama za razvoj će se pripremiti i provoditi za predstavnike partnerskih jedinica lokalne samouprave i druge relevantne aktere u zajednici. Konkretnije, pomoć će biti usmjerena na glavne strukture planiranja na lokalnom nivou, a to su: i) predstavnici razvojnih timova, koji su glavno tijelo odgovorno za izradu integriranih lokalnih razvojnih strategija, ii) predstavnici sektorskih radnih grupa (socijalne, ekonomske i ekološke), koji doprinose izradi projekata/programa koji će biti ugrađeni u lokalne strategije, te iii) predstavnici lokalnih nevladinih organizacija, građanskih inicijativa i sl. Podršku će pripremiti i provoditi eksterni pružatelji usluga/stručnjaci. Osim toga, tehnička pomoć će se pružiti lokalnim timovima za planiranje u procesu pripreme lokalnih razvojnih strategija, posebno u pogčedu specifične

ekspertizu za migracije i razvoj. Ove aktivnosti će biti ugrađene u postojeće procese strateškog planiranja koje podržava ILDP projekat, doprinoseći svim glavnim fazama procesa, od socioekonomske analize do izrade sektorskih planova, programa i projekata. Provodit će se u periodu od jula do novembra 2013. godine. Osim toga, projekat će poticati i podržavati partnerske lokalne vlasti da uspostave svoje kontakte (*engl. focal points*) za interakciju s iseljenicima.

1.2. Osmisliti i organizirati informativnu kampanju u partnerskim jedinicama lokalne samouprave

U svakoj zajednici će se organizirati najmanje dvije tematske javne diskusije o migracijama i razvoju (2013. i 2014. godina), idealno uz korištenje uspostavljenih partnerskih grupa (PG) kao savjetodavnog foruma²¹ ili uključivanjem migracijskih tema u redovne sesije partnerstva u zajednici. Ove aktivnosti će potpomoći lokalni razvojni timovi, uz podršku projektnog tima. PG se može proširiti dodatnim relevantnim akterima, kao što su udruženja iseljenika, organizacije civilnog društva, akademska zajednica, iseljenici i sl. Osim toga, u okviru procesa strateškog planiranja i u razmatranju ideja kako uključiti odgovarajuće intervencije koje se tiču migracija na lokalnom nivou, jedinice lokalne samouprave će također angažirati lokalne/ regionalne medije u saradnji s njihovim socioekonomskim partnerima. Ove aktivnosti podizanja svijesti će nastojati mobilizirati veći interes među lokalnim zajednicama za pitanja migracija, te identificirati, na participativan način, konkretne ideje za povezivanje migracija i zapošljavanja, investicija, intelektualnog kapitala, itd.

1.3. Provesti studijsku posjetu i ispitati mogućnosti za twinning

Kao integralni dio pomoći u izgradnji kapaciteta lokalnih partnera, tokom 2014. godine, planirana je organizacija studijske posjete predstavnika partnerskih jedinica lokalne samouprave iz BiH u Švicarsku. Glavni cilj ove aktivnosti je istraživanje mogućnosti za *twinning* između lokalnih vlasti u BiH i Švicarskoj, kako bi se omogućio prijenos znanja i praksi. Predviđa se da najviše 10 lokalnih partnera učestvuje u studijskoj posjeti u trajanju do 5 dana. Globalni program SDC-a za migracije i razvoj pruža podršku projektima, npr. organiziranim „peer“ razmjenama s državama koje su već imale dobra iskustva u integriranju M&R (na primjer, Maroko, Tunis). Osim toga, Globalni program je otvoren za provjeru specifičnih identificiranih projekata koji se odnose na M&R u BiH.

1.4. Osmisliti i pružiti prilagođenu stručnu pomoć u procesu provedbe lokalnih prioriteta koji se specifično odnose na migracije i lokalni razvoj

Glavna svrha ovog segmenta izgradnje kapaciteta je pomoći lokalnim vlastima u praktičnoj provedbi prioriteta vezanih za migracije, u okviru šireg seta socioekonomskih mjera navedenih u integriranim lokalnim strategijama. Pomoć će uključiti stručne savjete u procesu identifikacije i izrade cjelovitih projektnih prijedloga koji potiču iz usvojenih lokalnih strategija i bave se pitanjima migracija ili korištenjem potencijala migracije za lokalni razvoj u bliskoj sinergiji s drugim postojećim razvojnim intervencijama. Pomoć stručnjaka će biti usmjerena na izradu najmanje 10 projektnih prijedloga – po jedan u svakoj partnerskoj JLS, a koji će potom biti sufinansirani iz fonda uspostavljenog u sklopu projekta.

1.5. Pružiti praktičnu podršku provedbi prioritetnih intervencija vezanih za migracije za lokalni razvoj (projektni fond)

Projektni fond iznosi 300.000 USD gdje će svaka partnerska JLS dobiti podršku da svoju projektnu ideju pretoči u djelo i na taj način izravno doprinese realizaciji lokalne strategije i prioriteta koji se odnose na migracije i razvoj. Važno je istaći da će se finansijska pomoć osigurati u jednakom omjeru za svaku partnersku JLS u iznosu od oko 30.000 USD, na nekonkurentnoj osnovi. Projektni fond će podržati lokalne prioritetne projekte na temelju (ali ne ograničavajući se na) sljedećih glavnih kriterija: i) projekti koji proizilaze iz usvojene lokalne razvojne strategije, a odnose se izravno na pitanja migracija za razvoj; ii) projekti koji stvaraju mogućnosti zapošljavanja na lokalnom nivou; iii) projekti koji podržavaju razvoj MSP-a na lokalnom nivou, te iv) projekti koji će doprinijeti boljim javnim službama/uslugama za iseljenike na lokalnom nivou. Projektni tim UNDP-a će vršiti evaluaciju projektnih prijedloga, na temelju kriterija odabira koje usvoji Projektni odbor. Partnerske lokalne vlasti kao korisnici projektnog fonda moraju osigurati sredstva za sufinansiranje u iznosu od minimalno 20 % od pomoći koju nudi projekat. Ova aktivnost će se provoditi u periodu od januara do decembra 2014. godine.

²¹ Partnerske grupe su uspostavljene u okviru jedinica lokalne samouprave koje učestvuju u Projektu integriranog lokalnog razvoja.

Rezultat 2. Osigurana sredstva za podršku M&R na temelju relevantnih politika u zemlji i uspostavljeni međuinstitucionalni mehanizmi; integracija M&R u vertikalnoj dimenziji je u toku.

Osnovne aktivnosti provode se u saradnji s MLjPI i međuresornom Radnom grupom za migracije i razvoj (RG M&R)²² u analizi postojećih politika i akcionih planova iz ugla systemske podrške konsolidiranoj primjeni koncepta M&R u BiH. Zajednička „**mapa puta politika**“ će se definirati i provoditi (izrada politika i validacija, uspostavljanje učinkovitih mehanizama koordinacije među ključnim akterima, uspostavljanje funkcionalne veze u vertikalnoj dimenziji); navedena mapa puta će počivati na saradnji i koordinaciji više nivoa koje uključuju državnu, entitetske i kantonalne vlasti odgovorne za vođenje i podršku planiranja razvoja JLS; također će uključivati proaktivno učešće aktera predanih ekonomskom i društvenom napretku zemlje (građani i njihove grupe, civilno društvo, privatni sektor).

2.1. Izraditi i distribuirati smjernica na temu koncepta migracija za razvoj među institucijama na svim nivoima vlasti

Tokom provedbe projekta, planirana je izrada i publiciranje dva tipa smjernica za izradu politika djelovanja:

- Smjernice o važnosti razmatranja migracija za razvoj kao multisektorskog pitanja, koje treba biti ugrađeno u širi spektar sektorskih politika, kako bi se osigurala dodana vrijednost u njihovoj provedbi, kao integrirani pristup. Kao takve, smjernice će ponuditi praktične preporuke institucijama vlasti te će biti distribuiran u cijeloj zemlji, doprinoseći na taj način i podizanju svijesti. Ove smjernice će biti pripremljene i objavljene do kraja 2013. godine. Što je još i važnije, iste će poslužiti kao podloga za izradu Mape puta za migracije i razvoj u BiH (Rezultat 4.), koji će se dostaviti na razmatranje Vijeću/Savjetu ministara BiH nakon usvajanja od strane RG M&R.
- Druge smjernice će izvršiti pregled i objediniti set dobrih praksi, koje ilustriraju načine za učinkovitu provedbu migracija za razvoj. Dokument će razmotriti inicijative zemalja EU/susjednih zemalja te ponuditi spektar inovativnih i primjenjivih praksi, sa aspekta politika, ali i najnižih nivoa. Bit će pripremljen i objavljen u martu 2014. godine.

Za pomoći u pripremi dokumenata planiran je angažman domaćih konsultanata, a projektni tim će koordinirati sve aktivnosti.

2.2. Pružiti podršku MLjPI u definiranju budućih strateških prioriteta za migracije i razvoj

Kao doprinos izradi okvira politika za sljedeći programski ciklus, u 2014. godini projekat će ponuditi stručnu pomoć u RG M&R i MLjPI BiH u procesu definiranja budućih prioriteta u oblasti migracija, što može uključiti i pripremu informacija/podloga za novu Strategiju u oblasti migracija i azila za 2014. do 2020. godine. Ovaj proces će uzimati u razmatranje utemeljene prakse sa lokalnog nivoa i preporuke koje se odnose na politike djelovanja.

2.3. Pružiti podršku MLjPI u unaprjeđenju uslova za saradnju s bh. dijasporom

Uslovi za saradnju s bh. dijasporom će se utvrditi među ključnim akterima u neposrednoj razmjeni s organizacijama dijasporom u inostranstvu, te sa već postojećim udruženjima u nekim od općina. MLjPI već održava relevantne kontakte s takvim organizacijama u nekoliko zemalja odredišta. Na temelju potreba i ideja koje identifikira MLjPI, projekat će pružiti podršku za poboljšanje okvira saradnje s bh. dijasporom.

Rezultat 3. Uspostavljena i funkcionalna međuinstitucionalna radna grupa (RG M&R) za koordiniranje procesa integracije M&R i unaprjeđenje usmjerene saradnje između ključnih aktera.

3.1. Osigurati podršku uspostavljanju međuinstitucionalne radne grupe za M&R

Projektni tim UNDP-a će podržati MLjPI BiH kod uspostavljanja RG M&R s glavnim ciljem razmatranja, usmjeravanja i distribucije smjernica i podloga za politike vezane za migracije za razvoj, uz posebnu pažnju na integriranje migracija u lokalne razvojne strategije i realizaciju politika. RG M&R će se sastojati od predstavnika MLjPI BiH, Ministarstva sigurnosti/bezbjednosti BiH, Direkcije za ekonomsko planiranje BiH,

²² MLjPI BiH će koordinirati RG M&R, koja će se okupljati predstavnika Ministarstva sigurnosti/bezbjednosti BiH, Direkcije za ekonomsko planiranje BiH, Ministarstva za ekonomske odnose i regionalnu saradnju RS, Federalnog zavoda za planiranje razvoja, Ministarstva uprave i lokalne samouprave RS, Federalnog ministarstva pravde, entitetskih Ministarstva za izbjeglice i raseljena lica, do 5 predstavnika JLS, odabranih predstavnika SOG i organizacija civilnog društva.

Ministarstva za ekonomske odnose i regionalnu saradnju RS, Federalnog zavoda za planiranje razvoja, Ministarstva uprave i lokalne samouprave RS, Federalnog ministarstva pravde, Federalnog ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica, Ministarstva za izbjeglice i raseljena lica RS i do 5 predstavnika lokalnih samouprava u BiH. MLjPI BiH će predsjedavati grupom, osiguravati internu koordinaciju, inicirati njen rad i predlagati teme za diskusiju i kreiranje politika. RG M&R će imati savjetodavnu i upravljačku ulogu u procesu formuliranja i distribucije smjernica lokalnim vlastima vezano za migracijske prioritete i mjere, pomažući im na taj način da iste uključe u svoje lokalne strategije. Osim toga, RG M&R će poslužiti kao mehanizam koordinacije politika (uspostavljanje nacionalnog mehanizma saradnje). Stoga, uspostavlja se funkcionalna struktura koja treba na održivi način da preuzme dalje aktivnosti. Štaviše, na temelju povratnih informacija i prakse koja se razvija na lokalnom nivou, RG M&R će sintetizirati migracijske prioritete lokalnih zajednica i koristiti ih kao izravni input odozdo prema gore za eventualne buduće politike u BiH i strateški okvir za migracije. U izradi budućeg strateškog okvira, pružit će se podrška MLjPI BiH kako bi se osiguralo da se prioritete lokalnog nivoa uzimaju u obzir te odražavaju u relevantnim okvirima politika i finansiranja.

3.2. Izvršiti pregled postojećeg okvira politika u BiH vezanog za migracije

U cilju utvrđivanja polazne osnove, projekat će izraditi pregled postojećih politika u BiH vezanih za migracije (državni, entitetski i kantonalni nivo). Ovaj pregled ne samo da će osigurati sintezu politika i prioriteta koji će se koristiti kao glavna platforma za proces vertikalne integracije, već će također razmatrati postojeću standardiziranu metodologiju za planiranje lokalnog razvoja u BiH²³ i ponuditi konkretne preporuke o tome kako odražavati perspektive migracija za razvoj u svakoj fazi procesa planiranja lokalnog razvoja. Kao takav, dokument će poslužiti kao praktična smjernica za jedinice lokalne samouprave u njihovim nastojanjima da uključe migracijska pitanja u lokalne razvojne planove. RG M&R će uraditi njegov pregled. Eksterni međunarodni konsultant će biti angažiran za provođenje navedene aktivnosti, pod nadzorom UNDP-ovog projektnog tima. Provedba aktivnosti planirana je do oktobra 2013. godine.

3.3. Kreirati i osigurati obuku i tehničku pomoć za RG M&R

Tehnička pomoć i obuka će se osigurati za kreatore politika i relevantne državne institucije angažirane u okviru RG M&R kako bi osnažile svoje kapacitete i razumijevanje vezano za politike migracija za razvoj i njihove koordinacije i provedbe. Planirana je pomoć kako bi se detaljni parametri definirali zajedno s interesnim grupama, te prema specifičnim potrebama RG M&R. Međutim, projekat predviđa izradu i provedbu 2-3 programa obuke, tehničku pomoć u pripremi redovnih sesija RG M&R, kao i stručnu podršku u procesu organizacije dešavanja s ciljem podizanja svijesti i savjetodavne prirode, a kako bi se relevantni akteri uključili u zajednički dijalog o migracijama za razvoj. Eksterni eksperti će pružati tehničku pomoć i set obuka za RG M&R tokom cijelog trajanja projekta.

Sve aktivnosti će biti koordinirane, pod nadzorom i uz podršku UNDP-ovog projektnog tima.

3.4. Organizirati studijsku posjetu

Kako bi se članovima RG M&R omogućilo da prošire vidike i upoznaju se s dobrim praksama u oblasti izrade i provedbe politika migracija za razvoj, planira se organizacija studijskog putovanja u Moldaviju u novembru 2013. godine. Studijska posjeta će predstaviti primjere dobre prakse lokalnih/viših nivo vlasti, kao i drugih zainteresiranih strana.

Rezultat 4. Nacionalna „Mapa puta za politike“ u oblasti M&R definirana i njena provedba u toku; urađen prvi konceptualni okvir za M&R u BiH.

4.1. Izraditi Mapu puta za migracije i razvoj u BiH, organizirati međuinstitucionalne konsultacije koje okupljaju sve nivoe vlasti i dostaviti na usvajanje Vijeću/Savjetu ministara BiH

Mapa puta će prezentirati preporuke vezane za stvaranje koherentnijeg okvira politika, kao i vertikalne integracije migracija na lokalnom nivou. Prije formalnog usvajanja od strane Vijeća/Savjeta ministara BiH, planirane su konsultacije kako bi se osiguralo povratne informacije i mišljenje relevantnih aktera. Nakon službenog odobrenja, Mapa puta će se dostaviti svim institucijama BiH. Dokument će biti izrađen sredinom 2014. godine i po mogućnosti formaliziran prije oktobra 2014. godine.

²³ Model za lokalno planiranje na lokalnom nivou u BiH, koji su preporučile za primjenu obje entitetske vlade
<http://www.undp.ba/index.aspx?PID=36&RID=92>.

4.2. Uspostaviti veze s relevantnim nacionalnim i regionalnim mrežama za M&R

MLjPI i članovi RG M&R će dobiti podršku u umrežavanju i razmjeni ideja i praksi kroz relevantne regionalne i međunarodne inicijative i mreže u oblasti migracija.

Rezultat 5. Unaprijeđena svijest i znanje o potencijalima migracija za razvoj BiH kod javnosti i ključnih projektnih partnera.

5.1. Izraditi priručnik o integriranju migracija u planiranje lokalnog razvoja i realizaciju politika

Imajući u vidu oglednu prirodu projekta, važno je prikupiti dobre prakse i naučene lekcije, tako da se iste mogu distribuirati svim lokalnim samoupravama u BiH i svim relevantnim nacionalnim akterima, čime se doprinosi daljoj replikaciji inicijative. Navedeno će se ostvariti kroz izradu Priručnika o integriranju migracija u planiranje lokalnog razvoja i realizaciju politika, a koji će uključiti sve aktivnosti i procese vezane za ciklus planiranja i implementacije, uključujući korake, izazove, uspješne primjere, alate, itd. UNDP tim će biti odgovoran za izradu Priručnika, a MLjPI BiH će imati savjetodavnu ulogu. Kao što je već navedeno, svi relevantni alati i primjeri će biti ugrađeni u praktični dio MiRPO kako bi se podržao proces integriranja migracije u prakse lokalnog planiranja. Priručnik će biti štampan u 200 primjeraka i distribuiran prilikom završne projektno manifestacije (2015.), kao i elektronskim putem.

5.2. Podizati svijest i poticati dijalog među akterima

U cilju podizanja svijesti i poticanja dijaloga između glavnih aktera u oblasti migracija i njihovih višeslojnih implikacija i razvojnih potencijala, projekat će organizirati jedan okrugli stol i jednu radionicu za akademske istraživače. Okrugli stol (planiran za početak 2014. godine) će pružiti priliku za razmjenu ideja, dobrih praksi i predložiti rješenja o tome kako staviti migracije u funkciju razvoja, pogotovu na lokalnom nivou. Očekuje se da će okrugli stol okupiti predstavnike relevantnih institucija, akademske zajednice, nevladinih organizacija, studenata i iseljenika, itd. Dokumenti/smjernice koje budu pripremljeni u okviru aktivnosti 2.1 će predstavljati podlogu za diskusije, a tematske publikacije će biti distribuirane u cilju podizanja svijesti. Istraživačka radionica, s druge strane, potiče pripremu, diskusiju i razmjenu rezultata znanstvenih istraživanja vezanih za migracije za razvoj, s posebnim naglaskom na inovativne pristupe načinima kako staviti migracije u funkciju lokalnog socioekonomskog razvoja. Istraživačka radionica će se održati tokom 2014. godine.

Pri kraju provedbe projekta, planirana je jednodnevna radionica kako bi se podijelili rezultati i dostignuća iz procesa integriranja migracija na lokalnom nivou. Akteri će biti predstavnici partnerskih lokalnih samouprava i njihovi socioekonomski partneri uključeni u projekat, članovi RG M&R, drugi relevantni predstavnici akademske zajednice, međunarodne organizacije, nevladine organizacije, predstavnici udruženja dijaspora, i dr. Tom prilikom predviđen je sažetak najboljih praksi i naučenih lekcija koje su objedinjene također u završnom priručniku projekta o integriranju migracija u planiranje lokalnog razvoja i realizaciju politika (izrađen u okviru aktivnosti 5.1). U cilju održavanja procesa integriranja migracija u lokalne prakse planiranja, svi vezani alati i primjeri će biti ugrađeni u praktični dio Standardizirane metodologije za integrirano planiranje lokalnog razvoja u BiH (MiPRO), koja je institucionalno preporučuni pristup planiranju lokalnog razvoja u BiH.

5.3. Promovirati potencijale migracija za razvoj u BiH putem lokalnih medija

U cilju predstavljanja izazova i mogućnosti migracija u razvoju, mediji u BiH će biti angažirani tokom cijelog trajanja projekta. Konkretno akcije će uključivati identifikaciju relevantnih uspješnih primjera iz BiH i regije, kao i podršku za radio i televizijske nastupe relevantnih aktera radi predstavljanja potencijala migracija, kao i upozoravanje na negativne posljedice. Štaviše, projekat će izraditi video spot (i za standardne elektronske medije, kao i nove društvene medije/npr. Facebook, Twitter), s ciljem podizanja svijesti o pitanjima migracija u BiH, prezentirajući dobre prakse u ovoj oblasti iz zemlje i regije. Izradu i montažu će uraditi ugovarač, pod nadzorom projektnog tima UNDP- a.

3.4. Akter i ciljne grupe

Glavni projektni akteri su Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH i 10 odabranih partnerskih lokalnih samouprava. Ostali akteri su javne institucije uključene u migracije i razvoj, druge jedinice lokalne samouprave i organizacije civilnog društva (i udruženja dijaspora, kao i lokalne organizacije).

3.4.1. Ključni akteri

MLjPI BiH je ključni akter u projektu, ali i vodeći partner tokom njegove provedbe. Nadležnost Ministarstva u oblasti politika migracija i razvoja uključuje:

- Davanje prijedloga politika i preporuke za zakonske izmjene u oblasti emigracija;
- Izrada i provedba politika vezanih uz emigracije;
- Praćenje i prijedlozi za unaprjeđenje niza pojedinačnih bilateralnih sporazuma u oblasti migracija;
- Prikupljanje i obrada podataka o migracijama;
- Saradnja s udruženjima dijasporne;
- Distribucija informacija svim nivoima vlasti o glavnim pitanjima koja se odnose na emigracije i predlaganje rješenja za unaprjeđenje saradnje sa svim migrantima.

Nadalje, Ministarstvo je angažirano na brojnim inicijativama vezanim za strateško planiranje, intervencije u smislu politika, studije, procjene i druge aktivnosti u vezi poboljšanja socioekonomskih uslova u BiH. Ministarstvo je dalo silan doprinos u uključivanju migracija i razvoja u strateške dokumente BiH. U ovom trenutku, to zahtijeva eksternu pomoć za izradu strateškog okvira politika za integriranje migracija i razvoja u planiranje i finansijske cikluse viših nivoa vlasti, kao i za promoviranje migracijskih pitanja u lokalnom razvoju.

Jedinice lokalne samouprave koje će imati izravno koristi od projekta su: Jajce, Ključ, Laktaši, Ljubuški, Maglaj, Nevesinje, Posušje, Prijedor, Sanski Most i Velika Kladuša. Osim toga, prilika za učešće na obukama i radionicama će se osigurati i za općine Prozor/Rama, Usora i Domaljevac/Šamac kao pridružene projektne partnere.²⁴ S jedne strane, postotak stanovništva koji je migrirao iz navedenih lokalnih zajednica je među najvišim u zemlji,²⁵ i one uglavnom imaju određene godišnje aktivnosti/dešavanja koja su usmjerena na dijasporu (npr. Dani dijasporne). S druge strane, sve izabrane lokalne vlasti trenutno su partneri ILDP projekta i angažirane su na pripremi integriranih strateških planova.

Iako se odabrane jedinice lokalne samouprave razlikuju u pogledu nivoa internih kapaciteta za strateško planiranje i provedbu, projekat će kroz pružanje tehničke pomoći i obuke osigurati da budu podjednako spremne za integraciju migracija u lokalni razvoj.

Neizravni korisnici projekta na lokalnom nivou uključuju nevladine organizacije, socioekonomske partnere i lokalne zajednice sa ograničenim kapacitetima za uključivanje u izradu i provedbu politika migracija za razvoj. Oni će imati koristi od realizacije projektnih aktivnosti, aktivnosti podizanja svijesti i informiranja.

3.4.2. Ostali akteri

Javne ustanove odgovorne za planiranje razvoja i migracije na entitetskoj i državnoj nivou uključuju ministarstva, direkcije i zavode. Relevantne institucije na ovom projektu su: Ministarstvo sigurnosti/bezbjednosti BiH, Direkcija za ekonomsko planiranje, Ministarstvo za ekonomske odnose i regionalnu saradnju RS, Federalni zavod za programiranje razvoja, Ministarstvo uprave i lokalne samouprave RS, Federalno ministarstvo pravde, kao i entitetska ministarstva za izbjeglice i raseljene osobe. Nadalje, organizacije civilnog društva i udruženja dijasporne, kao i savezi općina/opština i gradova iz oba entiteta, također su akteri u ovom projektu.

Ministarstvo sigurnosti/bezbjednosti BiH (MS) ima različite dužnosti i odgovornosti, uključujući: izradu i provedbu Strategije u oblasti migracija i azila, zaštitu i uređenje graničnih prijelaza, borbu protiv trgovine ljudima, te procedure za strance koji žive u BiH. Uloga MS BiH u okviru projekta je da osigura opće inpute i podršku u procesu vertikalnog usklađivanja odozdo prema gore za lokalno planiranje u oblasti migracija u novu Strategiju u oblasti migracija i azila. Kapaciteti MS BiH su ograničeni kada je riječ o integraciji migracija u strateške razvojne okvire. MS će biti pozvano da učestvuje u RG M&R.

Direkcija za ekonomsko planiranje BiH (DEP) je središnje tijelo za koordinaciju planiranja razvoja u BiH i pod neposrednim je nadzorom Vijeća/Savjeta ministara BiH. Unatoč nedavnim praktičnim iskustvima u upravljanju i koordiniranju izrade Strategije razvoja BiH i Strategije socijalne uključenosti, kapaciteti Direkcije ostaju ograničeni. Nakon integriranja migracijskih prioriteta u lokalne razvojne strategije, uloga DEP BiH u

²⁴ Projekt neće aktivno raditi na integriranju migracija u razvojne strategije ovih jedinica lokalne samouprave, ali će im osigurati potrebna znanja/vještine. Pridružene lokalne zajednice će same finansirati svoje učešće u smislu smještaja, prijevoza i sličnih troškova.

²⁵ Izvor: MLjPI BiH.

sklopu projekta će biti da osigura opće inpute i podršku u procesu vertikalnog usklađivanja odozdo prema gore za planskog okvira koji se odnosi na migracije i, po potrebi, pomogne u uključivanju rezultata projekta u novi strateški okvir razvoja BiH za 2014.-2020. DEP BiH će biti pozvan da učestvuje u RG M&R.

Savezi općina/opština i gradova (SOG) u FBiH i u RS-u su organizacije civilnog društva čiji su članovi jedinice lokalne samouprave. SOG-ovi osiguravaju mogućnost za razmjenu znanja i iskustava između lokalnih zajednica i rade na promociji i zaštiti interesa lokalne samouprave u odnosu na relevantni pravni okvir i okvir politika, kao i kada je riječ o saradnji s međunarodnim organizacijama/udruženjima. Njihova uloga u projektu odnosi se na promociju integriranja migracija u lokalne razvojne napore i razmjenu naučenih lekcija između svih jedinica lokalne samouprave.

Ostale relevantne institucije uključuju Federalni zavod za programiranje razvoja (FZZPR) kao instituciju zaduženu za strateško planiranje i upravljanje u FBiH. U svom radu, FZZPR blisko saraduje s drugim nadležnim ministarstvima u FBiH, kao i sa kantonalnim i lokalnim vlastima. Slična, iako neformalna funkcija, trenutno je pri Ministarstvu za ekonomske odnose i regionalnu saradnju RS. Ministarstvo uprave i lokalne samouprave RS (MULS) u međuvremenu ima izravni mandat za kreiranje politika vezanih za pitanja lokalne samouprave u RS-u. MULS je aktivno angažiran i predan partner u brojnim intervencijama, uključujući ILDP projekat. Ipak, unatoč dobroj saradnji i značajnoj stručnosti unutar relevantnih odjela Ministarstva, i dalje su nedovoljni ljudski resursi za učinkovito djelovanje u širokom spektru izazova lokalne samouprave u RS. Federalno ministarstvo pravde (MP) ima nešto šire koordinacijske nadležnosti s obzirom na pitanja vezana za lokalne vlasti u FBiH. Ova dva ministarstva će učinkovito podržavati interakciju između projektnih aktivnosti i okvira planiranja na lokalnom nivou. Predstavnici svih gore navedenih institucija će biti pozvani da učestvuju u RGM&R, te će na taj način biti korisnici obuke i tehničke pomoći predviđene u okviru projekta.

Relevantne organizacije civilnog društva (OCD) također će biti uključene u projektne aktivnosti. Njihovi kapaciteti da doprinesu kreiranju politika uglavnom ostaju ograničeni i često ih se percipira kao produženu ruku pojedinih političkih interesa ili organizacija koje su ovisne o i vođene donatorima. Interes OCD-a u migracijskim pitanjima je sporadičan i *ad hoc* (npr. Asocijacija Alumni Centra za interdisciplinarnu postdiplomske studije, akademska zajednica) te im nedostaje dugoročna vizija ili strategija. Određene organizacije iz zajednica (npr. Nansen dijalog centar Prijedor) dugo vremena su učestvovala u aktivnostima podizanja svijesti u vezi razvoja i emigracije, uz dobru reputaciju i kod dijaspore i kod lokalnih vlasti. Međutim, nedostaju im interni kapaciteti za iniciranje značajnijih procesa vezanih za formuliranje politika, razvoj partnerskih odnosa i monitoring realizacije javnih politika i usluga. Unatoč brojnim nedostacima, predstavnici organizacija civilnog društva i organizacije će imati značajnu ulogu u provedbi projekta, s obzirom da projekat obuhvaća participativni pristup izrade politika na svim nivoma vlasti. U tom smislu, angažman izvaninstitucionalnih organizacija je od posebne važnosti, kako u strateškom planiranju, tako i u procesu kontrole javnosti nad provedbom strategija, što će doprinijeti transparentnijim i inkluzivnim razvojnim procesima.

3.5. Nivoi intervencije

Projektne aktivnosti i rezultati obuhvataju i više nivoe vlasti, kao i lokalne zajednice. Projekat nema za cilj mijenjanje pravnog okvira na bilo kojoj nivou vlasti. Predviđa se da će konkretni prioriteti migracija za razvoj biti usvojeni od strane općinskih vijeća/skupština opština kao sastavni dijelovi lokalnih razvojnih strategija. Nadalje, projekat će kreirati i distribuirati u značajnom obimu naučene lekcije i praktične smjernice kroz dobre prakse koje se mogu replicirati, a vezane su za integriranje migracija u lokalne razvojne strategije. Iako nije planirano, moguće su određene organizacijske/institucionalne promjene unutar partnerskih jedinica lokalne samouprave, kako bi se omogućila provedba migracijskih prioriteta. Na višim nivoma vlasti, planirano je uspostavljanje međuinstitucionalne Radne grupe za migracije i razvoj (RG M&R). Aktivnosti grupe će omogućiti veću koherentnost politika vezanih za migracije i razvoj. Radna grupa će dostaviti Mapu puta u oblasti migracija i razvoja na razmatranje Vijeću/Savjetu ministara BiH. RG M&R, kao međuinstitucionalni koordinacijski mehanizam, će biti ključna ne samo tokom provedbe projekta, već i dugoročno, kao koordinacijsko i savjetodavno tijelo u oblasti migracija za razvoj.

4. STRATEGIJA IMPLEMENTACIJE/INTERVENCIJE

4.1. Metodologija

Uspostavljanje okvira za dosljedan M&R koncept zahtijeva shemu od nekoliko koraka (analiza, pilotiranje i provjera, definiranje, *mainstreaming/integracija*). Ogladne pilot aktivnosti će se provoditi u deset općina tokom dvije godine. M&R će se ugraditi u planiranje lokalnog razvoja; migranti će doprinijeti projektima u svojim općinama (kao investitori, izvor znanja/vještina i poveznice sa relevantnim akterima u zemljama odredišta); dok će se provjerena iskustva usmjeriti u relevantne procese vezane za politike.

Pilot aktivnosti za procesno orijentiranu integraciju M&R mjera u planiranje lokalnog razvoja u 10 odabranih JLS²⁶ također se nadograđuju na relevantna iskustava strateškog planiranja na općinskoj nivou u okviru ILDP projekta; procesna orijentiranost podrazumijeva primjenu niza koraka počevši sa socioekonomskom analizom stanja (potencijali koji se mogu mobilizirati, problemi koje treba riješiti), izradom sektorskih planova temeljenih na potrebama i integriranih u opće lokalne planske dokumente, analizom mogućih doprinosa grupa iseljenika (s utvrđenim općinskim kontakt osobama za M&R), i planiranjem realnih projekata u zajednici uz djelimičnu podršku iseljenika i sufinansiranje od strane JLS; projekat će osigurati poticajna sredstva. Važno je naglasiti da će MiPRO biti temeljni metodološki pristup integraciji migracija u lokalne razvojne strategije, a koji primjenjuju sve ILDP-ove partnerske jedinice lokalne samouprave.

Kapaciteti za učinkovitu i sistematičnu promociju M&R će se jačati kod svih ključnih aktera u projektu; navedena potreba je jasno potvrđena već tokom faze identifikacije. U početnoj fazi, aktivnosti na **jačanju svijesti** o potencijalima bh. iseljeničtva i ulozi u lokalnom kontekstu razvoja moraju biti predviđene za širu javnost, ali prvenstveno za donositelje odluka i one koji upravljaju relevantnim strategijama i akcionim planovima (menadžeri razvoja). **Specifična znanja** će se osigurati kroz fokusirane diskusije (npr. u okviru RG M&R ili javnim debatama), putem relevantnih **mreža** (nacionalnih i regionalnih) i **međunarodne ekspertize** (saradnja sa organizacijama iseljenika u inostranstvu ili razmjenu iskustava između kolega. **Fokusirano istraživanje**, poput postojeće studije o bh. dijaspori u Švicarskoj, postaviti će referentna polazišta; takve studije također će pomoći kod uspostavljanja sistema za generiranje znanja i validacije M&R pitanja u okviru dugoročnih perspektiva.

Uslovi za dugoročno orijentiranu saradnju s bh. iseljeničtvom će se uspostaviti među ključnim akterima, pogotovu u neposrednoj razmjeni s organizacijama iseljenika u inostranstvu, ali i njihovim udruženjima koja već postoje u nekim općinama. Smislene popratne aktivnosti koje treba razviti u drugoj fazi ovog projekta trebaju se definirati u okviru RG M&R; također će se razmotriti sinergije sa projektima koje finansira Švicarska u drugim oblastima, u skladu sa Strategijom saradnje 2013. - 2016.

Također će se pratiti sve mogućnosti za razvoj koncepta **M&R u regionalnom kontekstu**, u saradnji s odgovarajućim inicijativama drugih međunarodnih donatora. Regionalna mreža SDC-a za migracije, koja će biti koordinirana u Sarajevu, moguća je učinkovita platforma za takva nastojanja.

Uloga MLjPI BiH je vrlo važna; Ministarstvo bi postepeno trebalo preuzeti operativne odgovornosti i koordinirati akcije kroz RG M&R.

Pristup provedbi ima i horizontalne i vertikalne komponente koje su međusobno ovisne i međusobno se osnažuju. Procesi, aktivnosti i rezultati se međusobno nadopunjuju duž vertikalnih i horizontalnih veza putem sveobuhvatnog ciklusa. Projektna metodologija omogućava integraciju politika migracija viših nivo u lokalne razvojne planove i programe i osigurava da se rezultati postignuti na lokalnom nivou podignu ka politikama viših nivo vlasti.

²⁶ Kriteriji odabira: (i) partner u drugoj fazi ILDP-a; (ii) značajan broj iseljenika (dijaspora); (iii) spremnost za stvaranje strateškog M&R okvira kao sastavnog dijela lokalne razvojne strategije; (iv) geografska raspoređenost i nacionalna zastupljenost.



U odnosu na vertikalnu komponentu projekta, planirano je uspostavljanje dvosmjernog procesa komunikacija politika i planiranja u vezi sa integriranjem migracija u planiranje i upravljanje lokalnim razvojem. Glavni zadatak za ostvarivanje navedenog cilja će se povjeriti RG M&R i njenim članovima, na čelu sa MLjPI BiH.

Logika projekta ne počiva na globalnim pitanjima općih migracija i njihovih implikacija na cjelokupno stanje razvoja u BiH, već na premisi da će ogledna inicijativa o integriranju migracija u lokalne strategije potaknuti pozitivne promjene stavljanjem migracija u funkciju razvoja, a u skladu sa stvarnim lokalnim prilikama. Projekat će osigurati da su prioriteti i mjere usmjerene na migracijske probleme lokalnih vlasti komunicirane i integrirane u strateške okvire viših nivo vlasti.

Načela rodne ravnopravnosti će se integrirati u sve faze provedbe projekta. Naime, to podrazumijeva osiguravanje ravnopravnog učešća žena u lokalnom strateškom planiranju za integriranje migracija u razvoj i sve inicijative za jačanje kapaciteta; odražavajući potrebe žena u okviru strategije razvoja na temelju podataka razvrstanih po rodu i analize stanja i prijedloga konkretnih intervencija za rješavanje tih potreba; osiguravanje rodno osjetljivih budžeta na lokalnom nivou; uključivanje Agencije za ravnopravnost spolova BiH i entitetskih Gender centara u procesu dijaloga vezanog za politike.

4.2. Održivost

Proces koji će projekat započeti će imati značajne i trajne implikacije na kulturu planiranja politika kada je riječ o migracijama i razvoju. Kao inovativna inicijativa, projekat će obuhvatiti cijeli proces integriranja migracija u planiranje lokalnog razvoja za dalje repliciranje. Njegov ciklus provedbe sa svojim pojedinačnim koracima, izazovima, pričama o uspjehu i alatima, će se rezimirati u formi priručnika sa najboljim praksama za buduću upotrebu u sličnim inicijativama; kao alat znanja, isti će biti distribuiran lokalnim samoupravama u zemlji i nadležnim državnim akterima i na kraju, neki od izravnih praktičnih inputa i proizvoda procesa će biti ugrađeni u praktični dio MiPRO. Projekat će predstaviti i uključiti systemske mehanizme za integriranje nacionalnih migracijskih politika u lokalne razvojne strategije, te ih pretočiti u akciju. Održivost intervencije će se ovdje osigurati kroz vertikalni prijenos nacionalnih prioriteta u lokalne razvojne strategije, koje su povezane s općinskim budžetima, te stoga omogućuju praćenje provedbe prioritetnih projekata. U suštini, projekat će stvoriti i testirati pristup integracije koji se može replicirati dalje u drugim mjestima u BiH, u uskoj vezi sa standardiziranim pristupom planiranju lokalnog razvoja u zemlji, umjesto rascjepkanog sektorskog djelovanja.

Nadalje, dodatno će se poboljšati ukupni administrativni kapaciteti i kapaciteti za izradu politika u okviru MLjPI BiH, kao vodeće institucije u domeni migracija. Također, međuinstitucionalna Radna grupa za migracije i razvoj će prosljediti informaciju Vijeću/Savjetu ministara BiH o principima integriranja migracija u razvoj lokalnih zajednica, tražeći službenu podršku za ta načela, kao i dugotrajne koordinacijske mehanizme u ovoj oblasti, čime se formalizira i održava praksa kao okvir politika.

5. ORGANIZACIJA, UPRAVLJANJE I ADMINISTRACIJA

5.1. Odgovorne strane

Intervencija je planirana kao sinergija djelovanja između MLjPI BiH, SDC-a i UNDP-a.

Ured UNDP-a u Bosni i Hercegovini je odgovoran za provedbu projekta; preuzima punu odgovornost za cjelokupno upravljanje, uključujući monitoring i evaluaciju projektnih intervencija, postizanje projektnih ishoda i utvrđenih rezultata, te učinkovito i djelotvorno korištenje resursa. MLjPI BiH je partner u provedbi projekta. U skladu s prijenosom vlasništva na lokalne aktere, UNDP će iskoristiti sve mogućnosti da uključi nacionalne aktere kao partnere u pripremi i provedbi tehničke pomoći i obuke. Nadalje, predviđen je prijenos projektnih sredstava za razvojne projekte na jedinice lokalne samouprave. UNDP će osigurati da svi partneri i podugovarači budu odabrani na temelju otvorenog i transparentnog procesa odabira, osiguravajući: i) jasnu vezu između komponenti provedbe i politika, ii) isplativosti, iii) održivost mjera za jačanje kapaciteta. MLjPI BiH će imati glavnu ulogu u provedbi projekta, dok će SDC biti glavni donator (u okviru Strategija partnerstva kod migracija između BiH i Švicarske).

5.2. Organizaciona struktura

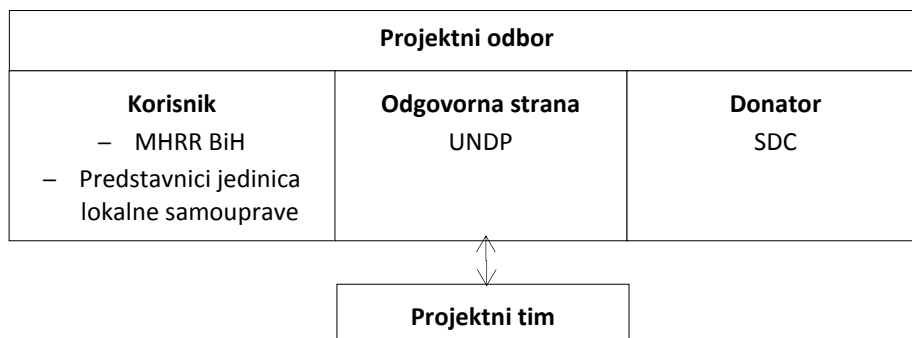
Projektni odbor

Projekat će uspostaviti svoje upravljačke mehanizme u formi Projektnog odbora. Projektni odbor sastoji se od predstavnika MLjPI BiH, SDC-a, UNDP-a i dvije partnerske JLS. Odbor će blisko sarađivati s Projektnim odborom ILDP-a. Time će se stvoriti snažnija koordinacija i povećati utjecaj oba projekta. Donošenje odluka u okviru Projektnog odbora odvija se na temelju konsenzusa. Njegova glavna uloga je podrška voditelju projekta s preporukama i smjernicama po potrebi; Projektni odbor će također davati svoje preporuke UNDP-u/partnerima u provedbi, po potrebi. Glavne odgovornosti uključuju odobravanje projektnih planova, revizija, priloga i zajedničkih aktivnosti. Na taj način, osigurava se da projektne aktivnosti budu u skladu s planiranim općim ciljevima, specifičnim ciljevima i aktivnostima. Na temelju odobrenog godišnjeg plana rada, Projektni odbor može pregledati i odobriti kvartalne planove projekta, po potrebi. Po potrebi, Odbor može odobriti bilo kakva veća odstupanja od dogovorenih kvartalnih planova. Odbor ima ovlaštenja da odobri završetak svakog kvartalnog/godišnjeg plana, kao i početak sljedećeg kvartalnog/godišnjeg plana. Osim toga, odobrava imenovanje i odgovornosti službenika za integraciju migracija i delegiranje svojih zaduženja koja se odnose na osiguranje kvalitetne provedbe projekta. Projektni odbor se sastaje najmanje tromjesečno ili prema potrebi na zahtjev voditelja projekta.

Projektni odbor ima sljedeće uloge:

- Izvršnu, kao predsjedavajući odbora, u ovom slučaju, zamjenik rezidentnog predstavnika UNDP-a ili pomoćnik rezidentnog predstavnika ili voditelj sektora;
- Donator, za pružanje usluga u provedbi projekta, u ovom slučaju SDC;
- Korisnik, kako bi se osiguralo ostvarenje koristi projekta, u ovom slučaju, MLjPI BiH i predstavnici jedinica lokalne samouprave.

Grafički prikaz 2. Organizaciona struktura



Projektni tim

Provedba projekta će zahtijevati angažman tri osobe na puno radno vrijeme: voditelja/cu projekta, službenika/cu za migracije i saradnika/cu na projektu.

Voditelj/ica projekta se angažuje na temelju najmanje 7 godina iskustva u upravljanju projektima, s razumijevanjem i iskustvom u oblasti migracija. Pozicija će zahtijevati da odabrani kandidat/kinja ima relevantan nivo postdiplomskog obrazovanja. Voditelj/ica odgovoran/a je za cjelokupnu provedbu projekta i svakodnevno upravljanje projektom. Ispred UNDP-a, voditelj/ica ima ovlaštenja za provedbu, planiranje, evaluaciju i monitoring svih aspekata provedbe projekta.

Službenik/ca za migracije je stručnjak/inja s najmanje 5 godina radnog iskustva u struci, uključujući i oblast migracijskih politika i praksi, lokalne uprave i lokalnog razvoja, sa relevantnim magisterijem. Dužnosti i odgovornosti službenik/ce za migracije uključuju podršku i interakciju s institucionalnim partnerima višeg nivoa, kao i sa odabranim partnerskim lokalnim vlastima.

Saradnik/ca na projektu je osoba s 5 godina radnog iskustva u struci. Dužnosti i odgovornosti saradnika/ce na projektu je da pruža pomoć u svim administrativnim, finansijskim i logističkim oblastima rada projekta.

Ostala ekspertiza i resursi

Projekt će angažovati i međunarodne i domaće konsultanate u različitim fazama provedbe projekta, a koji će biti odabrani na temelju standardne otvorene i konkurentne procedure UNDP-a za zapošljavanje i nabavke.

6. RESURSI

Predviđeni vremenski okvir intervencije je polovica 2013. do polovice 2015. godine. Ukupni finansijski obim intervencije je 975.586 USD, koje osigurava SDC. Osim toga, od ciljanih jedinica lokalne samouprave se očekuje da će sufinansirati provedbu lokalnih prioriteta s približnim ukupnim iznosom od 60.000 USD. MLjPI BiH će osigurati nematerijalni doprinos koji se procjenjuje na 32.000 USD.

7. ANALIZA RIZIKA

| Rizik | Mjere za ublažavanje |
|---|---|
| Složena, nefunkcionalna i višeslojna struktura uprave u BiH otežava komunikaciju i koordinaciju aktivnosti vezanih za integriranje migracija. | Jasna podjela uloga i odgovornosti među svim akterima koji učestvuju u projektu, uključujući članove RG M&R. Koordinirane akcije jedinica lokalne samouprave prema višim nivoima vlasti kroz MLjPI BiH i RG M&R. Uključivanje svih relevantnih kreatora politika kao partnera u projektu u procese donošenja odluka. |
| Nedovoljna nivo razumijevanja među lokalnim akterima o važnosti, kao i odgovarajućim mjerama za učinkovito rješavanje migracijskih izazova. | Otvaranje kanala komunikacije kroz tematske izravne diskusije; pažljivo osmišljeni trening materijali za učesnike; popratni sastanci sa rukovodstvima jedinica lokalne samouprave. |
| Lokalna uprava percipira organizacije iseljenika, kao politički i vjerski povezane. | Otvaranje kanala komunikacije između lokalnih vlasti i udruženja iseljenika. |
| Predstavnici javne uprave s nedovoljnim razumijevanjem migracijskih pitanja sumnjičavi prema inovacijama i promjenama koje predlaže integriranje migracija. | Stvaranje pozitivnog radnog ambijenta među korisnicima tehničke pomoći i obuke; poticanje razvoja tima; uspostavljanje kanala za dvosmjernu komunikaciju. Istaknuti primjere dobre prakse i ostvarene rezultate; prikazati koristi za svakodnevni rutinski rad javnih službenika. |
| Retorika predrasuda i mržnje koja dominira političkom scenom u BiH. | Fokus na razvojne prednosti projekta. Uključivanje svih relevantnih kreatora politika kao partnera u projektu. Osigurati transparentnost procesa odlučivanja. Tokom provedbe projekta, implicitno se usredotočiti na operativne i razvojne prednosti za partnere. |
| Odsustvo predstavnika udruženja iseljenika u | Naglasiti razvojne prednosti za iseljeničtvo i za BiH. |

| | |
|--|---|
| projektnim aktivnostima zbog nedostatka povjerenja u lokalne vlasti. | Otvoriti kanale komunikacije i dijaloga između lokalnih vlasti i udruženja. |
| Identificirani akteri ne izražavaju interes za učešće u projektnim aktivnostima ili članstvu u RG M&R. | Prepoznati i uključiti nove lokalne vlasti u partnerstvo. Prepoznati i uključiti nove relevantne institucije za članstvo u RG M&R. |
| Vijeće/Savjet ministara BiH neodlučno u prihvaćanju informacije RG M&R o integriranju migracija. | Otvaranje kanala komunikacije i obavještanje članova VM/SM o najnovijim detaljima projekta. Pažljivo dizajnirana informacija. Istaknuti primjere dobre prakse i rezultata. Predočiti prednosti za buduće razvojne inicijative. |

8. MONITORING I EVALUACIJA

Glavni alati za sistem projektnog monitoringa obuhvataju niz ključnih dokumenata, koji osiguravaju polaznu osnovu i ciljane kvantitativne i kvalitativne indikatore:

- Logička matrica projekta;
- Godišnji plan rada.

Osim toga, projekat će izraditi godišnje izvještaje o napretku, koje opisuju kratkoročna ostvarenja na temelju postavljenih ciljeva. Nadalje, godišnji pregled projekta će se obaviti krajem svake godine, a inicira ga Projektni odbor.

Evaluacija projekta sagledava djelotvornost, učinkovitost, održivost i relevantnost ciljeva projekta. Takva analiza će osigurati da se ne zaborave kvantitativni rezultati i postignuća na temelju praktičnog iskustva, kao i da se projekt nadovezuje na naučene lekcije, podržava pozitivne rezultate i replicira uspješne inicijative.

Planirana je provedba ključne srednjoročne revizije projekta u cilju pružanja povratnih informacija od strane aktera na svim nivoma, te po potrebi, omogućavanja prilagodbe projekta od strane Projektnog odbora.

Nezavisna konačna evaluacija projekta predviđena je za kraj 2015. godine, kako bi se ispitala cjelokupna učinkovitost, djelotvornost, održivost, dostignuća projekta, te zabilježile naučene lekcije i osigurale strateške preporuke za konsolidaciju i izlaznu fazu intervencije.

Projekt će usvojiti sljedeće načine izvještavanja:

- Godišnji narativni izvještaj koji priprema projekat i dostavlja Projektnom odboru;
- Godišnji finansijski izvještaj koji priprema projekat i dostavlja SDC-u;
- Finalni narativni izvještaj projekta koji priprema projekat i dostavlja Projektnom odboru;
- Završni finansijski izvještaj projekta koji priprema projekat i dostavlja SDC-u;
- Inputi za projektni izvještaj o zaključnoj fazi koji se priprema i dostavlja SDC-u.

Sljedeće informacije dostavljaju se u **prilogu** projektnog dokumenta:

- a) Logička matrica projekta;
- b) Budžet projekta.

PRILOG 1. LOGIČKA MATRICA PROJEKTA

| Hijerarhija ciljeva Strategija intervencije | Ključni indikatori | Izvori podataka Sredstva provjere | |
|---|--|---|--|
| Utjecaj (Ukupni cilj) | Indikatori utjecaja | | |
| Doprinijeti uspostavljanju povoljnog okruženja za migrante koji su spremni da promoviraju i proaktivno podržavaju razvoj zemlje u relevantnim oblastima tranzicije i socioekonomskog napretka na svim institucionalnim i društvenim nivoma. | Do 2015. godine, migracijske politike BiH su vertikalno usklađene kroz funkcionalni međuinstitucionalni mehanizam, inputi za izradu novih politika migracija i integriranje migracija u deset lokalnih razvojnih strategija. | <ul style="list-style-type: none"> - Formalna odluka/zapisnici sa sastanaka međuinstitucionalnog mehanizma za integriranje migracija u razvoj. - Preporuke u smislu politika usaglašene od strane međuinstitucionalnog mehanizma. - Odluka općinskih vijeća/skupština opština u vezi sa usvajanjem lokalnih razvojnih strategija koje uključuju prioritete i mjere vezane uz migracije i razvoj. | |
| Ishodi | Indikatori ishoda | | Eksterni faktori (pretpostavke i rizici) |
| Ishod 1. Politike za učinkovitu integraciju doprinosa migranata u razvoju zemlje identificirane i integrirane u lokalne razvojne strategije u najmanje 10 JLS; konkretni projekti su pripremljeni (uključujući i relevantna budžetska sredstava) i u provedbi. | <ul style="list-style-type: none"> - Do kraja 2013. godine, migracijske politike integrirane u najmanje 10 integriranih lokalnih razvojnih strategija usvojenih od strane općinskih vijeća/skupština opština. - Uspješno provedeno najmanje 10 prioriternih inicijativa koje potiču iz lokalnih razvojnih strategija i bave se pitanjem migracija za razvoj s naglaskom na stvaranja radnih mjesta na lokalnom nivou, razvoj MSP-a i administrativne usluge za iseljenike. | <ul style="list-style-type: none"> - Odluke općinskih vijeća/skupština opština. - Izveštaji projekta i godišnji izvještaji partnerskih JLS . - Završni izvještaj projekta za 10 podržanih inicijativa u oblasti migracija za razvoj. - Povratne informacije od lokalnih korisnika. - Komunikacije s medijima. | <ul style="list-style-type: none"> - Rukovodstvo partnerskih lokalnih samouprava razumije važnost i značaj migracija za razvoj i spremni su na njihovo integriranje u planove lokalnog razvoja i njihovu preobrazbu u konkretne akcije. - Lokalne uprave mijenjaju svoju percepciju udruženja iseljenika u zemlji kao produžene ruke domaćih političkih i nacionalnih elita, te ih doživljavaju kao razvojni potencijal. |

| Hijerarhija ciljeva Strategija intervencije | Ključni indikatori | Izvori podataka Sredstva provjere | | |
|--|--|--|---|---|
| <p>Ishod 2.</p> <p>Osaženi kapaciteti ključnih aktera na relevantnim nivoma vlasti (uglavnom partnerske JLS, MLJPI i članovi međuresorne radne grupe/RG M&R) o učinkovitom integriranju M&R; saradnja s migrantima i njihovim organizacijama se strukturira u općinske/opštinske sheme planiranja.</p> | <ul style="list-style-type: none"> - Međuinstitucionalni mehanizam za integriranje migracija (RG M&R) koji okuplja relevantne predstavnike sa državne, entitetske i lokalne nivoe vlasti i predstavnike socioekonomskih partnera uspostavljen do kraja 2013. godine. - Stvorena inicijalna svijest i kapaciteti za integriranje migracija u razvoj na relevantnim nivoma vlasti, te među socioekonomskim partnerima. | <ul style="list-style-type: none"> - Izveštaji/zapisnici RG M&R. - Izveštaji projekta. - Povratne informacije od institucionalnih partnera. - Medijske publikacije, medijska saopštenja, internetski komunikacijski kanali, fotografije. | <ul style="list-style-type: none"> - Vijeće/Savjet ministara BiH podržava integriranje migracija u razvojne napore u BiH. - Predstavnici nadležnih institucija predani učinkovitom radu na migracijama za razvoj. | |
| <p>Ishod 3.</p> <p>Ključni elementi za definiranje vrijednog koncepta integriranja migracija i razvoja identificirani, validirani i uključeni u komplementarne akcione planove različitih ključnih aktera u BiH (vladine institucije, organizacije civilnog društva, savezi općina/opština i gradova/SOG, privatni sektor, organizacije iseljenika).</p> | <ul style="list-style-type: none"> - Međuinstitucionalni mehanizam / RG M&R priprema i distribuira smjernice i inpute u smislu politika za integriranje migracija u razvoj. | <p>Međuinstitucionalni mehanizam distribuira preporuke/smjernice za integriranje migracija u razvoj.</p> | | |
| Rezultati (prema ishodu) i troškovi | Indikatori rezultata | | | |
| Za Ishod 1. Politike za učinkovitu integraciju doprinosa migranata u razvoju zemlje identificirane i integrirane u lokalne razvojne strategije u najmanje 10 JLS; vidljivi projekti su pripremljeni (uključujući i relevantna budžetska sredstava) i u provedbi. | | | | |
| Rezultat 1. | <p>Elementi M&R vidljivo ugrađeni u integrirane planove razvoja 10 odabranih JLS (partnerske općine ILDP projekta); JLS učinkovito definiraju prioritete i načine za uključivanje doprinosa iseljenika u lokalni socioekonomski razvoj.</p> | <ul style="list-style-type: none"> - Procjenjeni i analizirani potencijali i izazovi vezani za migracije u 10 partnerskih jedinica lokalne samouprave. - Prioriteti migracija za razvoj usaglašeni s relevantnim socioekonomskim akterima u 10 partnerskih jedinica lokalne samouprave. - Organizirano najmanje 10 javnih rasprava u svih 10 lokalnih zajednica na temu migracija i razvoja. - 10 lokalnih razvojnih strategija, koje uključuju prioritete migracija za razvoj | <ul style="list-style-type: none"> - Socioekonomska analiza za 10 jedinica lokalne samouprave. - Zapisnici sa sastanaka Partnerstva u lokalnoj zajednici. - Izveštaji projekta. - Povratne informacije od partnerskih jedinica lokalne samouprave. - Medijske publikacije, medijska saopštenja, internetski komunikacijski kanali, fotografije. - Odluke općinskih vijeća / skupština opština o usvajanju integriranih lokalnih razvojnih strategija. | <ul style="list-style-type: none"> - Lokalne vlasti i lokalne zajednice razumiju potencijale migracije za lokalni razvoj i spremni su da se uključe u projekat. - Lokalni mediji zainteresirani za promoviranje potencijala migracija za lokalni razvoj. - Budžetska ograničenja lokalnih vlasti za provedbu prioriteta migracija za razvoj. |

| Hijerarhija ciljeva Strategija intervencije | | Ključni indikatori | Izvori podataka Sredstva provjere | |
|---|--|--|---|---|
| | | <p>usvojene od strane općinskih vijeća / skupština opština do kraja 2013. godine.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izgrađeni kapaciteti za migracije i razvoj kod najmanje 10 kontakt osoba u partnerskim lokalnim upravama. - Pripremljeno najmanje 10 prijedloga projekata koji potiču iz usvojenih strategija lokalnog razvoja i bave se migracijama za razvoj. - Provedene prioritete inicijative usmjerene na stvaranje radnih mjesta na lokalnom nivou, razvoj MSP-a i administrativne usluge za iseljenike pozitivno uticale na najmanje 300 građana i građanki iz 10 partnerskih jedinica lokalne samouprave. | | |
| Troškovi rezultata za Ishod 1. | | 1) u % ukupnih troškova: 57,12 | 2) Ukupni troškovi: 557.229 USD | |
| Za Ishod 2. Osnaženi kapaciteti ključnih aktera na relevantnim nivoma vlasti (uglavnom partnerske JLS, MLJPI i članovi međuresorne radne grupe/RG M&R) o učinkovitom integriranju M&R; saradnja s migrantima i njihovim organizacijama se strukturira u općinske/opštinske sheme planiranja. | | | | |
| Rezultat 2. | Osigurana sredstva za podršku M&R na temelju relevantnih politika u zemlji i uspostavljeni međuinstitucionalni mehanizmi; integracija M&R u vertikalnoj dimenziji je u toku. | <ul style="list-style-type: none"> - Do 2014. godine, pripremiti najmanje dvije vrste preporuka/smjernica o vertikalnom integriranju migracija u razvoj. - Osigurana pomoć za MLjPI BiH u formuliranju budućih strateških prioriteta (2014.-2020.) u oblasti migracija i razvoja. - Osnaženi kapaciteti MLjPI BiH za omogućavanje saradnje s bh. dijasporom. | <ul style="list-style-type: none"> - Preporuke /smjernice o vertikalnoj integraciji M&R usvojene od strane RG M&R. - Podloge koje se odnose na formuliranje budućih strateških prioriteta (2014.-2020.) u oblasti migracija i razvoja. - Izveštaji projekta. | - Predanost projektu kod institucionalnih partnera. |
| Rezultat 3. | Uspostavljena i funkcionalna međuinstitucionalna radna grupa (RG M&R) za koordiniranje procesa integracije M&R i unaprjeđenje usmjerene saradnje između ključnih | <ul style="list-style-type: none"> - Najmanje 5 sastanaka međuinstitucionalnog mehanizma za integriranje migracija u razvoj. - Najmanje tri obuke za međuinstitucionalni mehanizam za | <ul style="list-style-type: none"> - Izveštaji/zapisnici sastanaka RG M&R i relevantnih obuka. - Izveštaji projekta. - Medijske komunikacije. | - Predanost projektu kod institucionalnih partnera. |

| Hijerarhija ciljeva Strategija intervencije | | Ključni indikatori | Izvori podataka Sredstva provjere | |
|--|---|---|--|--|
| | aktera. | integriranje migracija u razvoj. - Organizirana studijska posjeta sa ciljem proširenja razumijevanja institucionalnih aktera u oblasti migracija za razvoj. | | |
| Troškovi rezultata za Ishod 1. | | 1) u % ukupnih troškova: 20,72 | 2) Ukupni troškovi: 202.179 USD | |
| Za Ishod 3. Ključni elementi za definiranje vrijednog koncepta integriranja migracija i razvoja identificirani, validirani i uključeni u komplementarne akcione planove različitih ključnih aktera u BiH (vladine institucije, organizacije civilnog društva, savezi općina/opština i gradova/SOG, privatni sektor, organizacije iseljenika). | | | | |
| Rezultat 4. | Nacionalna „Mapa puta za politike“ u oblasti M&R definirana i njena provedba u toku; urađen prvi konceptualni okvir za M&R u BiH. | - Do 2015. godine, dogovorena Mapa puta s preporukama vezanim za izradu koherentnijeg okvira politika, kao i vertikalnog integriranja migracija na lokalnom nivou; - Uspostavljene veze za razmjene i učenje s domaćim i regionalnim M&R mrežama. | - Dokument Mape puta i relevantno saopštenje Vijeća/Savjeta ministara BiH. | - Predanost projektu kod institucionalnih partnera. |
| Rezultat 5. | Unaprijeđena svijest i znanje o potencijalima migracija za razvoj BiH kod javnosti i ključnih projektnih partnera. | - Priručnik o integriranju migracija u ciklus planiranja lokalnog razvoja i implementaciju (uključujući korake, izazove, uspješne primjere, alate, vertikalnu integraciju, i dr.) pripremljen i distribuiran u značajnom obimu svim institucionalnim akterima. - Do 2015. godine, organiziran jedan okrugli stol i jedna akademsko-istraživačka radionica u oblasti migracija i razvoja, sa učešćem najmanje 100 predstavnika vladinih, nevladinih i akademskih aktera. - Do 2014. godine, pripremljen multimedijalni video clip i emitiran na najmanje jednoj državnoj/entitetskoj televizijskoj kući. - Do 2014. godine, najmanje 5 TV/radio nastupa u promociji potencijala | - Medijske publikacije, medijska saopštenja, internetski komunikacijski kanali, fotografije. - Izvještaji projekta. - Spisak učesnika. | - Odgovarajuće razumijevanje i interes medija vezano za migracije za razvoj. |

| Hijerarhija ciljeva Strategija intervencije | | Ključni indikatori | Izvori podataka Sredstva provjere | |
|--|--|---|--------------------------------------|---|
| | | migracija za razvoj. - Do 3 uspješna primjera/priče za jačanje svijesti identificirane vezano za migracijske potencijale za razvoj i emitovane. - Najmanje 2 tematske/promotivne publikacije. - Najmanje jedan nacionalni događaj za promociju dobrih praksi i naučenih lekcija iz integriranja migracija za razvoj na lokalnom nivou. | | |
| Troškovi rezultata za lshod 3. | | 1) u % ukupnih troškova: 22,16 | 2) Ukupni troškovi: 216.179 USD | |
| Aktivnosti (po rezultatu) | | Inputi | | |
| Popis aktivnosti po rezultatu 1.: 1.1 Pripremiti i pružiti stručni savjet u okviru procesa planiranja lokalnog razvoja. 1.2 Osmisliti i organizirati informativnu kampanju u partnerskim jedinicama lokalne samouprave. 1.3 Provesti studijsku posjetu i ispitati mogućnosti za twinning. 1.4 Osmisliti i pružiti prilagođenu stručnu pomoć u procesu provedbe lokalnih prioriteta koji se specifično odnose na migracije i lokalni razvoj. 1.5 Pružiti praktičnu podršku provedbi prioriteta intervencija vezanih za migracije za lokalni razvoj (projektni fond). | | - Domaće osoblje; - Domaći konsultanti; - Ugovorne usluge; - Putovanja; - Kancelarijski prostor i komunalije; - Komunikacije, povezivanje; - Iznajmljivanje i održavanje. | | - Dužnosnici lokalnih vlasti reaguju pozitivno na program obuke i njegov potencijal za stvaranje okvira politika za korištenje migracija u cilju unapređenja lokalnih razvojnih inicijativa. - Sinergijski učinak između inicijativa lokalnih vlasti finansiranih kroz projekat i drugih inicijativa u lokalnim zajednicama. - Eksterni konsultanti slijede vremenske rokove i procedure koje su strane prethodno dogovorile. |
| Popis aktivnosti po rezultatu 2.: 2.1. Izraditi i distribuirati smjernice na temu koncepta migracija za razvoj među institucijama na svim nivoima vlasti. 2.2. Pružiti podršku MLjPI u definiranju budućih strateških prioriteta za migracije i razvoj. 2.3. Pružiti podršku MLjPI u unaprjeđenju uslova za saradnju s bh. dijasporom. | | - Domaće osoblje; - Domaći konsultanti; - Kancelarijski prostor i komunalije; - Komunikacije, povezivanje; - Iznajmljivanje i održavanje. | | - Povećan interes udruženja iseljenika za učesćem u strateškom planiranju. - Povećana pažnja medija za pitanja migracija s obzirom na |
| Popis aktivnosti po rezultatu 3.: 3.1 Osigurati podršku uspostavljanju međuinstitucionalne radne grupe za M&R. 3.2. Izvršiti pregled postojećeg okvira politika u BiH vezanog za migracije. 3.3. Kreirati i osigurati obuku i tehničku pomoć za RG M&R. 3.4. Organizirati studijsku posjetu. | | - Domaće osoblje; - Ugovorne usluge; - Domaći i međunarodni konsultanti; - Putovanja; - Kancelarijski prostor i komunalije; - Komunikacije, povezivanje; | | |

| Hijerarhija ciljeva Strategija intervencije | Ključni indikatori | Izvori podataka Sredstva provjere | |
|--|--------------------|--|-----------------------------|
| | | - Iznajmljivanje i održavanje. | njihov razvojni potencijal. |
| <p>Popis aktivnosti po rezultatu 4.:</p> <p>4.1. Izraditi Mapu puta za migracije i razvoj u BiH, organizirati međuinstitucionalne konsultacije koje okupljaju sve nivoe vlasti i dostaviti na usvajanje Vijeću/Savjetu ministara BiH.</p> <p>4.2. Uspostaviti veze s relevantnim nacionalnim i regionalnim mrežama za M&R.</p> | | <ul style="list-style-type: none"> - Domaće osoblje; - Domaći konsultanti; - Putovanja; - Kancelarijski prostor i komunalije; - Komunikacije, povezivanje; - Iznajmljivanje i održavanje. | |
| <p>Popis aktivnosti po rezultatu 5.:</p> <p>5.1. Izraditi priručnik o integriranju migracija u planiranje lokalnog razvoja i realizaciju politika.</p> <p>5.2. Podizati svijest i poticati dijaloza među akterima.</p> <p>5.3. Promovirati potencijale migracija za razvoj u BiH putem lokalnih medija.</p> | | <ul style="list-style-type: none"> - Domaće osoblje; - Ugovorne usluge; - Putovanja; - Kancelarijski prostor i komunalije; - Komunikacije, povezivanje; - Troškovi audio-video produkcije; - Iznajmljivanje i održavanje. | |

PRILOG 2. DINAMIKA PROJEKTA I RASPORED AKTIVNOSTI

| Aktivnost | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|--|
| Ishod 1. | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 1.1 Pripremiti i pružiti stručni savjet u okviru procesa planiranja lokalnog razvoja. | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 1.2 Osmisliti i organizirati informativnu kampanju u partnerskim jedinicama lokalne samouprave. | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 1.3 Provesti studijsku posjetu i ispitati mogućnosti za twinning. | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 1.4 Osmisliti i pružiti prilagođenu stručnu pomoć u procesu provedbe lokalnih prioriteta koji se specifično odnose na migracije i lokalni razvoj. | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 1.5 Pružiti praktičnu podršku provedbi prioritarnih intervencija vezanih za migracije za lokalni razvoj (projektni fond). | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Ishod 2. | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 2.1. Izraditi i distribuirati smjernica na temu koncepta migracija za razvoj među institucijama na svim nivoima vlasti. | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 2.2. Pružiti podršku MLjPI u definiranju budućih | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |

| | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
|---|--|--|--|--|--|--|--|--|--|---|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|
| poticati dijalog među akterima | | | | | | | | | | a | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 5.3. Promovirati potencijale migracija za razvoj u BiH putem lokalnih medija. | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |